de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
J. J. Breimer

Kenmerk
1969216397

Datum
1 juli 2025

Onderwerp
Biobased bouwen

Geachte leden van de raad,

Op 10 juli 2024 is er door uw raad middels een motie aandacht gevraagd voor biobased bouwen. De raad verzoekt het college: "Na te gaan of, en zo ja hoe, in onze gemeente biobased bouwen bevorderd kan worden en mogelijke hindernissen hiervoor weggenomen kunnen worden vooral door tegenstrijdige regelgeving op te lossen en ook door vereenvoudiging van regelgeving; na te gaan of onze gemeente daarvoor geld kan krijgen uit de middelen die het Rijk (200 miljoen tot 2030) voor biobased bouwen ter beschikking stelt en hierbij onder meer pilots te betrekken en over de ontwikkeling van deze pilots de raad te rapporteren. In deze brief gaan we in op deze vragen en geven we een antwoord op de vragen, zover mogelijk per 12 juni 2025 bekend is.

Wat is biobased bouwen?
Biobased bouwen is het bouwen met materialen die afkomstig zijn van hernieuwbare, biologische grondstoffen, zoals hout, bamboe, hennep, stro, of zelfs gras. Het idee is om traditionele bouwmaterialen, zoals beton en staal, te vervangen door duurzamere alternatieven die minder belastend zijn voor het milieu. Biobased materialen hebben vaak voordelen zoals:

- Duurzaamheid: Ze zijn afbreekbaar, herbruikbaar of recyclebaar en kunnen helpen om de CO_2-uitstoot in de bouwsector te verlagen.
- Lage energieverbruik: De productie van biobased materialen vereist vaak minder energie dan die van traditionele materialen.
- Isolatie: Veel biobased materialen bieden uitstekende thermische en geluidsisolatie, wat kan bijdragen aan energie-efficiëntie in gebouwen.

Dit type bouwen ondersteunt de circulaire economie door de focus te leggen op hernieuwbare hulpbronnen, wat betekent dat we minder afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen en grondstoffen die schadelijk zijn voor het milieu. Het wordt steeds populairder als een manier om duurzamer te bouwen en te wonen.

Is biobased bouwen verplicht?
In de rijksregelgeving (Bbl, voorheen was dat het Bouwbesluit), zijn de eisen opgenomen waaraan bouwwerken moeten voldoen. Ook is er een Milieuprestatie (MPG) norm afspraak dat gaat over het gebruik van materialen t.o.v. van het milieu. Dit onderdeel sluit dan ook zeker aan op biobased bouwen. Tevens is de Milieu Prestatieberekening Gebouwen (MPG) een indieningsvereiste bij vergunningaanvragen. Deze eisen worden ook steeds verder aangescherpt, maar nog niet zover dat biobased een verplichting is. In het door ons in de komende jaren op te stellen gebiedsdekkende omgevingsplan hebben we wel de mogelijkheid om extra aandacht te geven aan het thema biobased bouwen, op gemeentelijk niveau. Maar als gemeente hebben we geen grip op de rijksregelgeving en we kunnen niet de regelgeving van het Bbl en de MPG vereenvoudigen of wijzigen. We mogen op dit moment geen andere of strengere bouwregels opleggen dan die wettelijk zijn voorgeschreven.

Subsidies
Bij de uitvoering van ons beleid met betrekking tot woningisolatie leggen we de nadruk niet op biosbased bouwen. Dit omdat deze budgetten voornamelijk bij inwoners met een laag inkomen worden ingezet en slechts een beperkt budget per huishouden beschikbaar is. Door ook nog een focus op biobased te leggen, zouden de kosten voor isolatie hoger uitvallen en kunnen deze bewoners, die zelf weinig/geen investeringsmogelijkheden hebben, minder isoleren met de gemeentelijke bijdrage. Binnen de isolatieopgave van Nij Begun (M29) is wel aandacht voor biobased bouwen. Bewoners kunnen afhankelijk van hun inkomen 50 - 100% subsidie krijgen voor de maatregelen die noodzakelijk zijn om de woning tot de standaard te isoleren. In principe wordt hierbij uitgegaan van 'de economisch meest voordelige set aan maatregelen'. We werken de aanpak de komende tijd verder uit, samen met gemeenten, provincie en Rijk. De maatregelencatalogus voor Maatregel 29 is nog in ontwikkeling, subsidiabele biobased maatregelen krijgen daar z.s.m. een plek.

Nationale Aanpak Biobased Bouwen
Het Rijk heeft de Nationale Aanpak Biobased Bouwen opgesteld. Deze aanpak stimuleert de markt, onder andere door grote opdrachtgevers als het Rijksvastgoedbedrijf en woningbouwcorporaties te stimuleren biobased bouwen mee te nemen in tenders en aanbestedingen. Hiervoor is 200 miljoen procesgeld beschikbaar.

Pilots biobased bouwen
Bij ons bekend is een project van Wold en Waard / Van Wijnen aan de Burmaniastraat in Grijpskerk waarbij er gebruik gewenst is van hennepvezels als isolatiemateriaal. Gezien echter de hogere bouwkosten, is alsnog afgezien van deze toepassing. Ook is voor 10 appartementen in Grootegast, door Apollbouw geprobeerd dit project volledig circulair te bouwen, maar is ook hier vanuit de hogere bouwkosten, toch geen gebruik gemaakt van biobased bouwen.

In de huidige markt liggen de bouwkosten hoog, gezien biobased bouwen niet goedkoper is, helpt dit tot op heden niet mee om het biobased bouwen te stimuleren.

Conclusie
Biobased bouwen is mooi en goed streven, maar het zit voorlopig niet verplicht in de regels opgenomen en is vooral maatwerk. We kunnen het op nemen in het nader op te stellen gebiedsdekkende Omgevingsplan, ontwikkelaars op vrijwillige basis stimuleren om te overwegen biobased te gaan bouwen en inwoners op de mogelijkheden van isolatiesubsidies te wijzen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris